

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

Antonino Apreta
i Història d'uns pollets

Elaborades per Mercè Viana i J. Vicent Galan

ANTONINO APRETA i HISTÒRIA D'UNS POLLETS

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Bernardo Atxaga.*

Il·lustracions: *Roser Capdevila.*

Edicions Bromera / Alzira, 1992

Collecció: EL MICALET GALÀCTIC, núm. 24

Format: 20,5x13 cm, 64 pàgs.

Enquadrernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Estat: A partir de 8 anys.

RESUM ARGUMENTAL

Quatre personatges es troben al llarg d'un viatge. Tots han de travessar Sibèria. Per tal d'entretenir-se, decideixen contar cadascú un conte.

1. *Història d'Antonino Apreta*

Antonino Apreta és el millor sabater del poble dels sabaters. Sap reparar tota mena de calcer i fa les sabates més gracioses i resistents de la comarca. És tan bon sabater que arriba a fer unes sabates d'or i plata per a la seua filla.

Un dia dos sabaters del poble visiten, anguniats, Antonino per a anunciar-li que el gegant Bombolino vol anar a visitar-lo per demanar-li un parell de sabates. Antonino tranquil·litza els seus companys i es posa a confeccionar el parell de sabates per al gegant. Quan Bombolino arriba a casa del sabater,

s'emprova el parell de sabates, però els seus peus són tan grans que les esgarra; a més, les altres que li mostra Antonino no li agraden. El gegant, enfadadíssim, li agarra les sabates d'or i de plata de la seua filla tot i li diu que té un mes de temps per a confeccionar-ne unes altres que siguen còmodes i resistents.

Antonino es dedica a buscar pell d'elefant per a confeccionar les noves sabates, però no aconsegueix de trobar-ne. Una girafa li dóna la solució: l'enxiquidor, un líquid que minva la grandària, aconseguirà reduir el gegant. Antonino organitza una festa i aconsegueix que el gegant bega el líquid enxiquidor. A la fi, Antonino recupera les sabates de la seua filla i Bombolino es convertix en ajudant de sabater.

2. *Història d'uns pollets*

Una gallina molt pobreta viu a Londres amb els seus onze pollets. Quan, a la nit, la gallina arriba a casa, com té poc diners, sempre els fa la mateixa pregunta: «¿Què preferiu aquesta nit, sopar o anar al cine?». Els pollets, que són molt aficionats al cine, sempre contesten que s'estimen més anar a veure una pel·lícula encara que es queden sense sopar. Les pel·lícules que més s'estimen els pollets són les del vaquer Solety James.

Un dia la mare els diu que ha d'anar-se'n a treballar un mes fora de la ciutat i que la tia s'encarregarà de cuidar-los. Els pollets, que saben que a la tia no li agrada el cine, comencen a protestar, però no tenen altre remei que aguantar-se.

Durant l'estada de la tia a casa dels pollets, aquests sopen cada nit, però mai no van al cine. Una nit, escolten un pregó que anuncia una pel·lícula de Solety James i decideixen escapar-se de casa per anar a veure-la. Aconsegueixen entrar al cine sense pagar, amagats dins la bossa d'una gallina, i s'asseuen a la primera fila.

La tia, quan s'adona de la fugida dels pollets, se'n va a buscar-los, enfadadíssima, al cinema. Quan els pollets veuen arribar la tia, intenten escapar, però s'organitza un rebombo-

ri grandíssim a la sala. De sobte, Solety James, que veu la persecució dels pollets, ix de la pantalla per ajudar-los i dóna unes monedes d'or a la tia perquè els pollets puguen sopar i anar al cine.

Quan la mare gallina torna a casa i li conten el que els havia passat, es posa molt contenta dels seus fills.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Podríem dir que en la primera narració del llibre l'autor planteja una doble finalitat. En primer lloc, criticar les persones que empren la força per imposar la seua voluntat. Aquest tipus de persones estan representades per la figura del gegant. En segon lloc, demostrar que la intel·ligència i la imaginació poden vèncer la força.

Tres escenes del llibre remarquen la idea que, davant del perill, convé adoptar posicions solidàries per tal d'afrontar-lo: la primera és aquella en què els sabaters del poble van a advertir Antonino que el gegant anirà a visitar-lo. La segona està il·lustrada per la posició de l'amic d'Antonino que l'acompanya a buscar el material que necessita per a contentar el gegant, i la tercera queda patent en l'actitud de tot el poble, que, mitjançant una festa, col·labora a la solució del problema d'Antonino.

Convindria ressaltar el valor del sabater, que no s'acovardeix davant de les mesures acoquinadores del gegant.

En la segona narració l'autor vol manifestar la importància que tenen per a ell les aficions personals. Aquesta idea està desenvolupada seguint l'esquema següent:

— Uns personatges tenen una determinada afició (desig, interès...).

— Renuncien a tot allò que no siga satisfer aquesta afició.

— Es crea un problema que dificulta la seua consecució.

— Els personatges busquen una estratègia per a solucionar el problema.

- Apareix un nou problema.
- Un personatge salvador ho soluciona tot.
- Final feliç.

Els ensenyants podem aprofitar aquesta estructura, que té elements semblants als contes clàssics de fades, per a:

- a) Utilitzar-la com a guiatge per a crear noves històries, emprant la tècnica didàctica del plagi.
- b) Afegir algun element nou que varie l'acabament.
- c) Suprimir algun element que la simplifiqui.

L'AUTOR

Bernardo Atxaga és el pseudònim de l'escriptor basc Joseba Irazu Garmendia. Arran de l'obtenció del Premi de la Crítica per la seua obra *Obabakoak*, la seua obra ha obtingut una gran difusió i s'ha traduït a diversos idiomes. Atxaga és un escriptor polifacètic i entre els seus treballs destaquen, sobretot, la poesia i la narrativa, tant per a adults com també per a joves.

LA ILLUSTRADORA

Roser Capdevila va nàixer a Barcelona el 1939. Va estudiar Magisteri i es dedicà a l'ensenyament durant deu anys. Després va ser mare de tres bessones, i això l'obligà a passar moltes hores en casa, cosa que ella aprofità per a pintar molt, dissenyar estampes i il·lustrar llibres tan coneguts com la sèrie d'històries sobre les tres bessones. El 1979 va publicar el seu primer llibre i des d'aleshores encara no ha parat. Entre molts altres ha il·lustrat: *La família feroç*, *Les anegines de Maman*, *La bruixa avorrida*, *La banda dels superbruts*, *L'home de Penyagolosa* i *Què seré quan sigui gran*. Alhora que il·lustradora, també ha escrit diversos llibres, que han estat traduïts a molts idiomes.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

A partir de la consideració que la lectura ajuda a desenvolupar capacitats cognitives i afectives, el conte pot ser una font generadora d'activitats que despleguen tant les capacitats comunicatives generals com la competència textual més específica.

Situant-nos, doncs, en aquesta perspectiva comunicativa, considerem convenient fer algunes reflexions al voltant del tractament que es fa a l'aula de la llengua oral.

La llengua oral està considerada com quelcom d'inherent a l'ésser humà, que naix amb aquesta potencialitat i que la desenvolupa de manera espontània. La pràctica diària a les classes de llengua ens obliga a replantejar-nos aquesta consideració, ja que els nostres alumnes no milloren la seua competència oral. Aquesta falta de millora ens obliga a considerar el seu tractament com a objecte d'aprenentatge.

Per tal que els nostres alumnes arriben a fer un ús adequat i eficaç de l'expressió oral, ens caldrà inserir en les nostres programacions un seguit d'activitats que els facen progressar en:

— Les habilitats d'escoltar de forma activa i comprensiva.

— Les habilitats de saber expressar-se oralment de forma adequada al context.

Atenent-nos a aquesta doble vessant, una possible planificació-programació de la llengua oral a la classe, a partir d'aquest conte, podria ser la següent:

1. Activitats adreçades a millorar la planificació, producció i revisió de textos orals.

Per a poder desenvolupar aquestes activitats, suggerim que es treballen els aspectes següents:

1.1. La planificació del text oral, mitjançant l'elaboració de guions de suport que ajudaran a una producció més sistematitzada.

Exemple: Explica als teus companys com aconseguix el sabater resoldre el problema amb el gegant. Per a respondre,

pots seguir aquesta relació de preguntes les quals t'ajudaran a dir allò que vols dir.

— ¿Qui són els personatges dels quals has de parlar?

— ¿On viuen?

— ¿Què fan?

— ¿Què vol el gegant del sabater?

— ¿Quin problema se li presenta al sabater?

— ¿Com el resol?

Comença la teua explicació quan tingues clara la resposta a cada pregunta.

1.2. La producció coherent i cohesionada del text oral.

Per a aconseguir-ho, la primera cosa que haurem de tenir en compte és quin tipus de text volem que produïsquen els alumnes, ja que cada tipus té una finalitat determinada:

El *text descriptiu* té com a funció expressar l'ordenació en l'espai.

Ex.: Explica com és el gegant del conte. Segueix un ordre en la teua descripció. Pots començar pels aspectes generals: grandària, grossària... per a detenir-te, a continuació, en cada una de les parts del seu cos, sempre seguint un ordre.

El *text narratiu* expressa la relació entre els fets, les accions i el seu desenvolupament en un temps i en un lloc determinat.

Ex.: Conta una nova història que tinga com a començament el final del conte.

El *text instructiu* expressa normes, instruccions, enunciats.

Ex.: Explica les instruccions per a usar correctament l'elixir enxiquidor: quantes gotes han de prendre, abans o després de menjar, de nit o de dia, amb la mà dreta o amb l'esquerra...

El *text expositiu* està destinat a fer comprendre, a fer conèixer, a expressar clarament una idea, un fenomen, etc.

Ex.: Exposar les raons per les quals Antonino se'n va del poble.

El *text argumentatiu* expressa idees, opinions, etc., amb la finalitat de convèncer o persuadir.

Ex.: Digues tres raons que demostren que Bombolino és un antipàtic. Pots utilitzar la informació del llibre.

El *text conversacional* el fem servir per a intercanviar lliurement idees, informacions, etc.

Ex.: Inventa el diàleg que creus tu que mantingueren el sabater i el gegant quan aquest anà disminuint de grandària.

El *text retòric* ens permet usar els aspectes lúdics del llenguatge per a crear bellesa, humor, ironia, etc.

Ex.: ¿Què diries per a anunciar l'elixir en la ràdio?

2. Activitats que milloren la fluïdesa i la precisió en l'ús de la llengua formal.

— L'alumne ha d'articular de manera clara i correcta els sons vocàlics i consonàntics del seu discurs.

Ex.: Fer gravacions de la producció oral de l'alumnat per tal que ells mateixos detecten i corregisquen les incorreccions.

— Els alumnes hauran d'adequar el ritme i l'entonació al sentit d'allò que es vol dir.

Ex.: ¿En quin to de veu diria el gegant els fragments de la pàgina 16?

— S'han d'atendre els elements extralingüístics que incideixen en la comunicació.

Ex.: Interpreta l'escena en què Solety James ix de la pantalla per salvar els pollets.

Considerem que aquestes i altres activitats orals adreçades a millorar la competència comunicativa de l'alumnat han d'estar ben planificades didàcticament perquè no deixen l'alumnat abandonat a l'espontaneïtat com a única estratègia de comunicació.

PROPOSTES DE TREBALL *
(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen les presents *propostes*.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR/A: .....

ILLUSTRADOR/A: .....

EDICIONS BROMERA

COLLECCIÓ: ..... Núm.: .....

1. Escriu el nom del narrador dels contes.

2. Imagina que ets periodista i que has d'escriure una ressenya de cadascun dels contes del llibre en una revista. ¿Quines coses diries?

La ressenya, pots fer-la a partir d'aquest guiatge:

—De què tracta el conte.

—Aspectes més interessants.

—L'escena que trobes més divertida.

—Si el recomanaries o no i per què.

3. A continuació tens una sèrie d'idees o de situacions que pertanyen a un dels dos contes del llibre. Uneix-les amb qui corresponga.

ANTONINO
APRETA

— El gegant Bombolino roba les sabates d'or i plata de la filla del sabater.

— Al cinema fan la pel·lícula *La camisa de Solety James*

— Als pollets els agrada molt el cine.

— El sabater fa un viatge al desert.

HISTÒRIA D'UNS
POLLETS

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES: ANTONINO APRETA

A) ACTIVITATS ORALS

1. Per a descriure, has de seguir un ordre. Fixa't en el dibuix, l'hem dividit en tres plànols. Cadascun d'ells té uns elements i uns personatges diferents.

Quan hages observat bé el dibuix, contesta les preguntes que et proposem:

— ¿Hi ha personatges?

— ¿Quants?

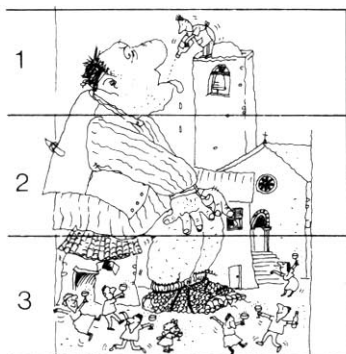
— ¿Què fan?

— ¿Com són?

— Fixa't en les seues cares:

— ¿Estan contents?, ¿malhumorats?, ¿preocupats?, ¿tristos?, ¿colèrics?

— ¿Com van vestits?

2. ¿Quin dels tres plànols consideres que és el principal?

¿Per què?

3. Inventa un gegant diferent de Bombolino i descriu-lo als teus companys. Mentre tu fas la descripció, ells hauran d'anar dibuixant-lo. En acabar, triaràs el dibuix que més s'ajuste al gegant que havies pensat.

B) ACTIVITATS ESCRITES

1. L'elixir aconsegueix disminuir la grandària del gegant. Passa de ser un gegant a un gegantet.

¿Com diries?:

- Girafa menuda .....
- Ocell menut .....
- Elefant menut .....
- Sabata menuda .....
- Arbre menut .....

2. Les dents i els queixals de Bombolino eren com penyals, i la llengua com una estora banyada.

¿Com serien per a tu les coses següents?

- Els ulls de Bombolino .....
- Les mans de Bombolino .....
- Els peus de Bombolino .....

3. El conte ens diu que Antonino ha anat al zoològic.

¿Tu coneixes algun zoològic?

Si en coneixes cap, explica com és, i com són els animals que hi ha.

Si no hi has estat, fes una descripció de com te l'imagines.

4. Escribeu algunes característiques d'aquests personatges:

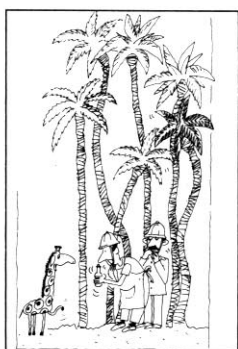
GEGANT	SABATER
vanitós	valent
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Antonino Apreta tenia problemes per a trobar un material resistent per fer les sabates del gegant Bombolino.

Tria materials resistents que puguin servir per a fer sabates i explica per què creus que hi servirien.

MATERIAL	RAONS

6. Inventa un possible diàleg entre aquests personatges:

---

7. Inventa altres formes de vencer el gegant Bombolino.

- A: .....
- B: .....
- C: .....

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES: *HISTÒRIA D'UNS POLLETS*

A) ACTIVITATS ORALS

1. En la pàgina 55 del conte hi ha una il·lustració en la qual es veuen dos personatges.

Escenifica, amb un company o companya, la possible conversa que mantenen.

2. ¿Consideres que el títol del conte està encertat? Argumenta tres raons per les quals el canviaries o no.

3. Els pollets troben una manera d'anar a veure la pel·lícula malgrat la disconformitat de la tia. Inventa tres formes diferents d'entrar al cinema sense pagar.

4. Els pollets del conte s'escapen de casa per anar al cinema sense permís de la tia. Prepareu, per grups, un debat sobre la correcció o incorrecció d'aquesta acció. Hauréu de presentar, almenys:

— Raons que donarien els pollets per tal de justificar la seua acció.

— Raons que donaria la tia dels pollets.

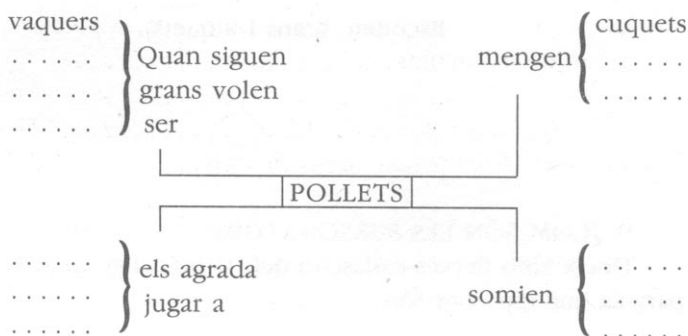
— Raons que donaria l'acomodador.

— Raons que donaria Solety James.

5. ¿Has anat alguna vegada al cinema? Conta als teus companys quina pel·lícula vas veure, de què tractava, si et va agradar o no, com era la sala, si hi havia molta gent...

B) ACTIVITATS ESCRITES

6. Completa aquest mapa sobre els pollets. Pots fer ús de la informació que et dóna el conte, però també de la informació que t'inventes.

7. Ordena les oracions següents a fi de reconstruir la història:

- Onze pollets viuen a Londres amb sa mare.
- La seua tia va a cuidar-los a casa.
- La segona nit s'escapen per la finestra de casa per anar al cinema.
- Un dia, la mare gallina se n'anà de casa un mes per treballar.
- La primera nit d'estar la tia, els pollets es quedaren sense anar al cinema.
- Com no tenien diners per a entrar al cinema, s'amagaren dins la bossa d'una gallina i d'aquesta manera aconseguiren entrar-hi.
- Fugint de la tia, dins de la sala s'organitzà un gran rebombori.
- La tia se'n va anar a buscar els pollets amb un bastó.
- Quan els pollets descobriren la tia, començaren a córrer.
- Solety James va eixir de la pantalla amb el seu cavall per salvar-los.

8. En la pàgina 50 del llibre apareix un pregó. Inventa'n un seguint el mateix esquema:

Escolteu, grans i xiquets,

.....
.....
.....
.....

9. ¿COM SÓN ELS PERSONATGES?

Uneix amb fletxes cadascun dels personatges amb la paraula que diu com són.

mare	valent
pollets	treballadora
tia	responsable
Solety James	despistats

10. JOC

Per a poder jugar, necessites un dau. Tira el dau i mira el número que t'ha eixit. Contesta la pregunta de la roda que correspon a aquest número.

